

Stefan Moysa

"Bibliographie 1925-1975", Hans Urs von Balthasar, zestawiała (do r. 1965) Berthe Widmer, przerobiła i uzupełniła Cornelia Capol, Einsiedeln 1974 : [recenzja]

Collectanea Theologica 47/1, 246

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

sprzed roku 1939, jak po drugiej wojnie światowej, których autorami są katolicy. Szkoda, że nie podano w sposób wystarczająco wyczerpujący, jak to ma miejsce w świetnych tłumaczeniach klasycznych, nowszych pozycji religioznawstwa — posługując się określeniem autora wstępu Kellera — „burżuazyjnego”, które są cytowane i uznawane przez znawców przedmiotu.

Mimo wyliczonych zastrzeżeń należy się cieszyć, że polski czytelnik otrzymał tak znakomitą pozycję, która wypełni w sposób poważny ogromną lukę w języku polskim w literaturze historii porównawczej religii.

ks. Andrzej Śliwiński, Pelplin

Hans Urs von BALTHASAR, *Bibliographie 1925—1975*, zestawiała (do r. 1965) Berthe Widmer, przerobiła i uzupełniła Cornelia Capol, Einsiedeln 1975, Johannes Verlag, s. 57.

Twórczość Hansa Urs von Balthasara domaga się od dawna dokładnego ujęcia i opracowania. Pierwszym krokiem do tego jest dokładna bibliografia całego olbrzymiego dorobku autora, której zebranie na pewno nie było łatwym do wykonania zadaniem. W przeciwieństwie do niżej omówionej bibliografii prac de Lubaca nie zawiera ona żadnych opisów, ale jest jedynie podzielona na następujące działy: własne książki (57 pozycji), artykuły (268), przyczynki do dzieł zbiorowych (61), tłumaczenia (66), wydania wyborów pism innych autorów (12), przedmowy i posłowania (88), recenzje (40), kierownictwo serii wydawniczych (13). Naprawdę trudno sobie wyobrazić, aby jeden człowiek mógł tyle napisać, zwłaszcza jeżeli zwróci się uwagę na samodzielne pozycje książkowe, wśród których jest wiele dzieł liczących po kilkaset stron. Wśród tych ostatnich należy na pierwszym miejscu postawić 6-tomowe już dzisiaj dzieło *Herrlichkeit* — zarys estetyki teologicznej; ponadto liczne opracowania ojców Kościoła i ostatnio znów początek wielkiej serii: *Theodramatik*. Z tytułów książek i opracowań widać, że autor nie interesuje się tylko teologią, religią i ascetyką, lecz również filozofią i literaturą. Wiadomo, że von Balthasar nabył niesłychanie rozległe wykształcenie, także de Lubac określa go jako — być może — najbardziej wykształconego człowieka naszych czasów.

Wyliczenie tytułów nie daje, oczywiście, poglądu na rodzaj twórczości autora. Nie ma wątpliwości, że ten, kto się choć fragmentarycznie z nią zapoznał, widzi w autorze nie tylko wielki umysł na miarę autorów średnio-wiecznych sum teologicznych, ale też człowieka mającego niezwykle w dzisiejszych czasach wyczucie, co jest, a co nie jest chrześcijańskie. Zaznacza się to zwłaszcza w jego ostatnich artykułach i książkach z okresu posoborowego.

Dotąd twórczość von Balthasara nie znalazła należytego oddźwięku w kręgach teologicznych, być może na skutek jej, do pewnego stopnia, poetyckiego charakteru, trudnego do ujęcia w ścisłych kategoriach. Niemniej wydaje się, że wpływ jego ostatnio wyraźnie wzrasta i, między innymi, szereg grup młodzieży inspirowane jego teologią. Należałoby sobie życzyć, by obecna bibliografia przyczyniła się do coraz większego rozszerzenia tego wpływu.

ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Karl H. NEUFELD, Michel SALES, *Bibliographie Henri de Lubac SJ 1925—1974*, Einsiedeln² 1974, Johannes Verlag, s. 87.

20 lutego 1976 r. H. de Lubac ukończył 80 lat. Wprawdzie celem bibliografii, którą prezentujemy, nie jest uczczenie tej rocznicy, jednakże zwraca ona uwagę na człowieka i dzieło, które się nierozzerwalnie zrosło z życiem Kościoła w naszych czasach i wywarło na nie znaczny wpływ.